

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТАНДАРТИВ ОСВІТИ І ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ЯКОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Автор: Хруцька О. В., студентка 5 ОБмз групи

Науковий керівник: Межуєв В. І., доктор технічних наук, професор

Анотація. У роботі розглянуті сучасні тенденції розвитку освітніх стандартів в Україні та світі, а також проблеми оцінювання якості освіти в умовах дистанційного навчання. Проаналізовано нормативно-правові засади стандартизації освіти в Україні та сучасні напрями й підходи до розробки освітніх стандартів; вивченні критерії якості освіти та проблем її оцінювання в умовах дистанційного навчання. Об'єктом дослідження є тенденції розвитку освітніх стандартів та проблеми оцінювання якості дистанційної освіти. Предметом дослідження є стандарти освіти в Україні, тенденції стандартизації освіти в світі та в Україні, проблеми оцінювання якості освіти в умовах дистанційного навчання. Завданням роботи є вивчення нормативно-правових засад стандартизації освіти в Україні та сучасні напрями й підходи до розробки освітніх стандартів; вивчення критеріїв якості освіти та проблем її оцінювання в умовах дистанційного навчання. Результатами дослідження є розроблені пропозиції вдосконалення стандартів освіти і запропоновані підходи до розв'язання проблем оцінювання якості освіти в умовах дистанційного навчання.

Ключові слова: стандарти освіти, система стандартів вищої освіти, якість освіти, критерії якості освіти, якість освіти в умовах дистанційного навчання.

Вступ. В сучасному суспільстві зв'язок між рівнем і якістю освіти громадян та економічним добробутом країни є загально визнаним. Економіка сьогодні базується в першу чергу на знаннях, а не лише на інвестиціях та трудових ресурсах. Отримання, засвоєння, створення знань, їх розповсюдження та ефективне використання неможливе без якісної освіти. За критеріями ООН якість освіти виступає одним з провідних індикаторів якості життя. Водночас стає популярним навчання протягом життя, підвищення кваліфікації й потужним інструментом в цьому випадку є дистанційне навчання. Оскільки така форма навчання є досить новою, особливо для України, то проблеми оцінювання якості освіти в умовах дистанційного навчання є надзвичайно актуальними.

Постановка задачі. Опрацювати існуючу нормативно-правову базу з питань стандартизації освіти, визначити тенденції розвитку стандартів освіти. Визначити проблеми оцінювання якості освіти в умовах дистанційного навчання.

Мета роботи. Метою дослідження є вивчення підходів до визначення якості освіти, вивчення сучасних тенденцій розвитку стандартів освіти в Україні та світі, а також проблем оцінювання якості освіти в умовах дистанційного навчання.

Основна частина. Існує багато підходів до визначення якості освіти. Оскільки учасниками і споживачами освітньої продукції є різні категорії осіб та організацій, а також держава і суспільство в цілому, то кожен з них формує різні критерії, різну мету, що і призводить до альтернативи: критеріальна якість чи відносна. Разом з цим, загальноприйнятим є той факт, що управління якістю, в широкому розумінні, тісно пов'язане із затвердженням норм, стандартизацією. Стандартизація це нормативний спосіб управління, вплив якого на об'єкт здійснюється шляхом встановлення норм і правил, які оформлені у вигляді нормативного документу, що має юридичну силу. Стандарт – це нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до якості продукту діяльності.

В галузі освіти стандартизація пов'язана як зі змістом освіти, так і з оцінкою якості освіти. Вже з середини 80-х років минулого сторіччя проблеми якості освіти та стандартизації постали перед освітніми системами країн як в усьому світі, так і в країнах СНД. Великий вплив на ставлення до стандартизації має характер змісту освіти у тій чи іншій країні, її традиції. [1]

В Україні в процесі реформування системи освіти створюються національні стандарти освіти, які базуються на сучасних досягненнях західної педагогічної науки з питань технологій навчання та вимірювання його успішності. Оскільки Україна є учасником Болонського процесу, однією з основних цілей якого є “сприяння мобільності шляхом подолання перешкод ефективному здійсненню вільного пересування”, то необхідно реалізувати максимальну подібність відповідних рівней вищої освіти в країнах – учасницях процесу. Отже розробка і впровадження стандартів вищої освіти, які б відповідали загальноприйнятим світовим нормам є надзвичайно актуальними.

Вперше в Україні на законодавчому рівні поняття «державний стандарт освіти» було запроваджено в 1991 році Статтею 15. "Державні стандарти освіти" Закону України "Про освіту". Зараз державні стандарти освіти це: Державний стандарт початкової загальної освіти, Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти та система стандартів вищої освіти. Сьогодні в Україні все ще діють стандарти вищої освіти, розроблені з використанням діяльнісного підходу, але основою розробки стандартів вищої освіти нового покоління є компетентнісний підхід [2, 132], а результати формування системи компетенцій є одним із ключових моментів оцінки якості знань.

При оцінюванні якості освіти в умовах дистанційного навчання має аналізуватися не лише якість кінцевого результату, а й якість процесу навчання. Ключовими аспектами, що впливають на якість навчального процесу є викладацький склад, педагогічна майстерність, якість розроблених курсів та навчальних матеріалів, доступність студентських служб.

При оцінюванні якості кінцевого результату освіти в умовах дистанційного навчання необхідно виходити з того, що якість університетських курсів дистанційної освіти має бути не нижчою за якість традиційного навчання. Отже оцінка якості може відбуватися за допомогою традиційних засобів діагностики з урахуванням специфіки дистанційної освіти.

Висновки. Україна зараз знаходиться в процесі реорганізації та вдосконалення освітньої системи. Розробка і впровадження сучасних освітніх стандартів є надзвичайно важливими для досягнення успіху в цій галузі. В роботі були розроблені пропозиції щодо вдосконалення стандартів освіти в Україні, приведення їх до загальносвітових норм зі збереженням надбань вітчизняної освітньої системи, а також були запропоновані підходи до розв’язку проблем оцінювання якості освіти в умовах дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. Моніторинг якості освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : www.irf.ua/files/ukt/programs_edu_ep_328_ua_meqfv.doc. – Назва з екрана.
2. Салов В.О., Письменкова Т.О. Засоби діагностики як складова стандартів вищої освіти / Салов В.О., Письменкова Т.О. // Науковий вісник НГУ. – 2011. - №3 – 132с.